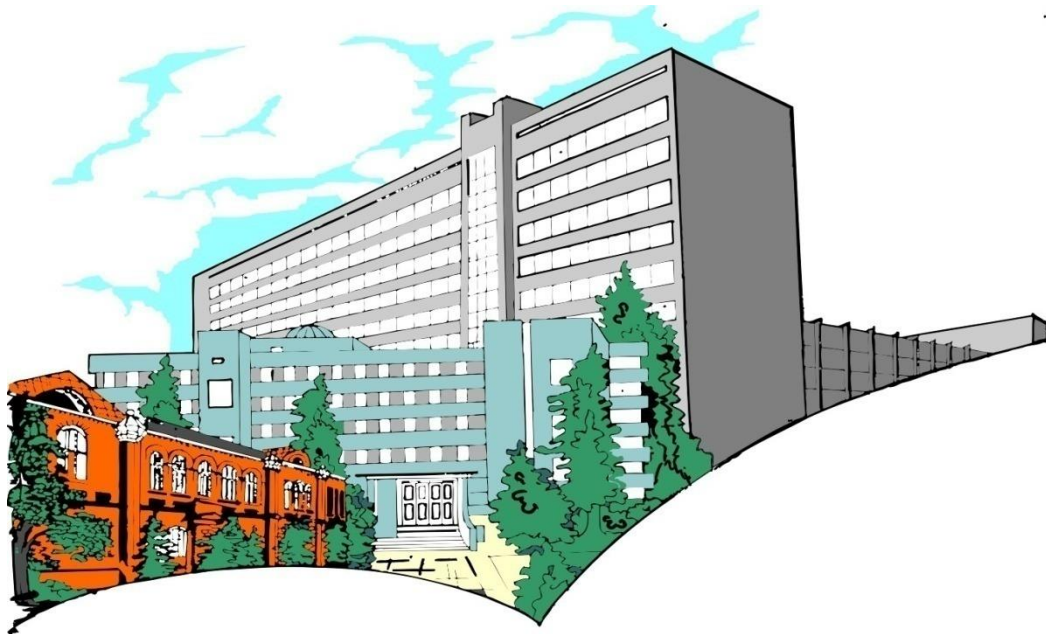

**Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет**

СТУДЕНТСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ

Випуск 7

Херсон
2022

УДК 378.4
С 88

Затвердила вчена рада Херсонського державного університету
(протокол від 28.02.2022 р. №14)

Голова редакційної колегії:

Сергій Омельчук, перший проректор.

Члени редакційної колегії:

*Наталія Головка, Сергій Думасенко, Наталія Ільїна, Тетяна Козакова,
Тетяна Попович, Сергій Сімченко, Оксана Москвичова, Людмила Харченко-Баранецька,
Олександр Черемісін, Юлія Юріна.*

Студентські наукові студії: збірник наукових праць.

Херсон: ХДУ, 2022. Вип. 7. 48 с.

ISBN 978-617-7090-32-7

У збірникові представлено результати наукових досліджень здобувачів вищої освіти у царині економічних, технічних та гуманітарних наук.

ISBN 978-617-7090-32-7

© ХДУ, 2022

ЗМІСТ

Блажко В. О. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЮРИДИЧНОЇ ЛЕКСИКИ В АНГЛОМОВНИХ СЕРІАЛАХ: НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОМОВНОГО ПЕРЕКЛАДУ СЕРІАЛУ «HOW TO GET AWAY WITH MURDER/ ЯК УНИКНУТИ ПОКАРАННЯ ЗА ВБИВСТВО».....	4
Гаврилюк Т. В. СТАТЕНЕ ВИХОВАННЯ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ЗАСІБ ПОПЕРЕДЖЕННЯ СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА ПРОТИ НЕЇ.....	9
Зверяк Є. Ю. ТЕМА ВІЛ/СНІДУ В УКРАЇНСЬКОМУ МЕДІАПРОСТОРІ (ПРАВОНАХИСНИЙ АСПЕКТ).....	12
Ільїна Т. О. ЕСТЕТИЗАЦІЯ ТА ТЕАТРАЛІЗАЦІЯ ЯК СКЛАДОВІ КУЛЬТУРИ ПОСТМОДЕРНІЗМУ.....	15
Коршун Ю. К. ОСОБЛИВОСТІ РЕКРЕАЦІЙНОГО ВИКОРИСТАННЯ МОРСЬКОГО БЕРЕГА КІНБУРНСЬКОГО ПІВОСТРОВА	17
Костюк Н. В. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ДОТРИМАННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ ЖІНОК- ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВИЦЬ ЗСУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	22
Мазур Д. В. ОСОБЛИВОСТІ ВЕРБАЛЬНОЇ ТА НЕВЕРБАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ДІТЕЙ ЗІ СПЕКТРОМ АУТИСТИЧНИХ ПОРУШЕНЬ	25
Мазур Д. В. МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ РОЗВИТКУ КОМУНІКАЦІЇ У ДІТЕЙ ІЗ РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРУ	29
Пуняк Д. Р. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ МЕДИЧНИХ ТА ПСИХОЛОГІЧНИХ ТЕРМІНІВ (НА ОСНОВІ УКРАЇНСЬКОМОВНОГО ПЕРЕКЛАДУ ГОТИЧНОЇ ПОВІСТІ Р. СТВЕНСОНА «THE STRANGE CASE OF DR. JEKYLL AND MR. HYDE»/ «ХИМЕРНА ІСТОРІЯ ДОКТОРА ДЖЕКІЛА ТА МІСТЕРА ГАЙДА» М. СТІХИ).....	32
Раєв Д. Г. САМОКОНТРОЛЬ ЗА СТАНОМ ЗДОРОВ'Я УЧНІВ ПІД ЧАС САМОСТІЙНИХ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ.....	36
Резнік К. С. ПЕРСПЕКТИВА РОБОТОТЕХНІКИ ЯК ЧАСТИНИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	38
Саніна К. А. ЖІНКА СЕРЕДНЬОГО ВІКУ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН: ГЕНДЕРНО-ВІКОВИЙ АСПЕКТ	40
Шамаль Д. О. ПРО ПРИРОДУ Й ФУНКЦІЇ АКТИВНИХ ДІСПРИКМЕТНИКІВ У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	44
Відомості про авторів	47

2. Давидов О.В. Загальна характеристика берегової системи типу «Крилатий мис» Кінбурнська – Покровська – Довгий. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Географічні науки*. Херсон, 2019. Вип. 11. С. 95-105.
3. Давидов, О. В., Чаус, В. Б., Онойко, Ю. Ю., Роскос, О. М., Сімченко, С. В. (2021). МОНІТОРИНГ МОРФОДИНАМІКИ БЕРЕГОВОГО БАР'ЄРУ «КРИЛАТИЙ МИС» КІНБУРНЬСЬКА-ПОКРОВСЬКА-ДОВГИЙ (ЗА 2019–2021 РОКИ). *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Географічні науки»*, (15), 39-50.
4. Дюмин А.Г. Кинбурн взывает о помощи. *Рідне Прибужжя*. Миколаїв, 2017. № 36. С. 5.
5. Збереження Літорального валу на Кінбурнській косі. URL: <http://www.ochakiv.info/articles/5747512820367360>
6. Кінбурнська коса. Бурунний мис природної розкоші, або Пернатий півострів. URL: https://ua.igotoworld.com/ua/article/1075_kinburnskaya-kosa-pernatyy-poluostrov.htm
7. Кінбурнський півострів. URL: <https://uk.xn----7sbiewaowdbfdjyt.pp.ua/6617/1/kinburnskiy-pivostriv.html>
8. Кліматичні дані по м. Очаків. URL: https://meteo.gov.ua/ua/33345/climate/climate_stations/154/23/
9. Малюченко, І.О. Заповідна та рекреаційна складові частини соціоекологічної системи Кінбурнського півострова. *Молодий вчений*. 2019. 30 березня. №3 (26). С. 154-158.
10. Масляк П.О. Рекреаційна географія: навч. посібник. К.: Знання, 2008. – 343 с.
11. Оцінка стану екосистем Чорного та Азовського морів, 2017, С. 9-35. URL: http://www.sea.gov.ua/img/reports/2018/Theme_3.pdf
12. Панченко Т.Ф. Азово-Чорноморські рекреаційні регіони. *Енциклопедія Сучасної України*. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=42769
13. Сімченко, С. В., Отич, О. О. Застосування мобільних додатків gps-трекерів та «google earth pro» у процесі дослідження берегової зони моря (на прикладі берегової зони чорного моря в херсонській області).
14. Твердовська Л П., Хроніки землі Кінбурнської. Миколаїв: СПД Румянцева Г. В., 2019. 108с.

УДК 377.7-055.2:355/359(477)

Костюк Н. В.

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології Володимир Гуріч.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ДОТРИМАННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ ЖІНОК-ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВИЦЬ ЗСУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

У статті здійснено аналіз опитування жінок, як проходять військову службу на території Херсонської області, щодо визначення стану та можливих напрямків просвітницької та профілактичної роботи щодо запобігання гендерної нерівноправності жінок-військовослужбовиць у лавах ЗСУ. Запропоновані можливі напрямки та форми відповідної роботи.

Ключові слова: жінка, армія, збройні сили, гендер.

The article describes analysis of the survey of women who serve in the military in the Kherson region, to determine the status and possible areas of educational and preventive work to prevent gender inequality of women servicemen in the Armed Forces of Ukraine. Possible directions and forms of the corresponding work are offered.

Key words: woman, army, armed forces, gender.

Актуальність теми. Фемінізація Збройних сил України є «специфічною частиною об'єктивного процесу фемінізації суспільства і виражається посиленням ролі і впливу жінки в армії, а також функціональною залежністю останніх від ступеня реалізації особистісного потенціалу військовослужбовцями-жінками» [2, с. 19]. За даними Кадрового центру Збройних Сил України, наразі загальна кількість жінок-військовослужбовців у ЗСУ становить 32 569 осіб. Від початку війни статус учасниці бойових дій наданий 16 764 жінкам [4].

Після прийняття Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України (10.12.2008) [3] почало відбуватись поступове кількісне зростання жінок на службі в ЗСУ, публікації стосовно їх інтеграції та гендерних питань в армії починають з'являтися у 2010-х роках. Спочатку вони носили порівняльний характер (С. Вихор, О. Топоренко, Т. Полтавець та ін.), потім починає досліджуватись соціологічна (Ю. Калагін) та психологічна (Н. Правдивець) складові положення жінок в ЗСУ, гендерні стереотипи щодо жінок-військовослужбовців (Н. Клименко, К. Пономаренко, Т. Данильченко), питання гендер-специфічної медичної допомоги жінкам-військовослужбовцям в сучасних умовах (О. Бурлака, Н. Верба, В. Вагнер). Більшість таких досліджень проводились на базі ЗВО системи МОН України. За результатами соціологічного опитування військовослужбовців (2010) основними причинами гендерної дискримінації зазначено «застарілі традиції та уявлення про роль і місце жінки у суспільстві; недосконалість нормативно-правової бази з питань захисту прав людини і громадянина (незалежно від його статі); відсутність дієвих механізмів впровадження ідей гендерної рівності; невідповідність гендерних стандартів ЗСУ соціальним потребам військовослужбовців» [1]. Наступний соціологічний моніторинг «Невидимий батальйон: участь жінок у військових діях в АТО» був проведений восени 2015 р. і засвідчив, що жінки вказують ще і на проблему їхньої можливості приймати рішення в армії. Таким чином, можна визнати, що необхідність подальших досліджень та пошуків шляхів інтеграції жінок до Збройних Сил залишається актуальною.

Виклад основного матеріалу. Для з'ясування рівня обізнаності з феноменом «гендерна нерівність», його сутністю та змістом, а також для визначення стану та можливих напрямків просвітницької та профілактичної роботи щодо запобігання гендерної нерівноправності жінок-військовослужбовиць у лавах ЗСУ нами був створений відповідний опитувальник, що був запропонований у вигляді Google-форми для анонімного заповнення. Відповіді надали 39 жінок, які несуть службу у двох військових частинах, що розташовані на території Херсонщини. Були отримані наступні відповіді, що позначені нами у відсотковому вигляді.

Перший блок питань мав на меті з'ясування рівня обізнаності або досвіду гендерної нерівноправності в лавах ЗСУ. На запитання, чи знайомі ви з терміном «гендерна нерівність», стверджувально відповіли 87,2%, ні – 12,8%. Факт існування проблемних моментів, тобто наявності гендерної рівності у сучасних ЗСУ визнали 76,9% опитуваних, 17,9% зазначили, що такого немає («ми рівні за законодавством»), утруднилися відповісти 5,2%.

82,1% опитуваних зізнались, що чули щодо себе висловлювання чоловіків-військових на кшталт «жінці не місце в армії», надали негативну відповідь 12,8%, важко відповісти – 5,1%. На питання, чи були ви свідком гендерної нерівноправності в лавах ЗСУ, відповідь «так» надали 56,4% учасниць, «ні» зазначили 23,1%, утруднилися відповісти 20,5% опитуваних.

На питання, чи проводились у вашій військовій частині консультації, тренінги щодо запобігання гендерній нерівноправності, стверджувальну відповідь надали тільки 12,8% військовослужбовиць, негативно відповіли 69,2%, зізнались, що важко відповісти, 17,9% опитуваних. Схожа кількість (12,8%) зазначила, що в їхній військовій частині є у вільному доступі література, наочність, з яких ви б могли дізнатись про права та обов'язки жінки-військовослужбовиці. Не мають такого доступу 74,4%, утруднилися відповісти 12,8%.

У відповідь на питання оцінити, чи достатньо добре ви проінформовані зараз щодо своїх прав, стверджувальну відповідь надали тільки 17,9%, негативно відповіли 79,5%, зазначили, що важко відповісти, 2,6% опитуваних. Переважна більшість опитуваних висловились, що вважали б за потрібне створення буклетів, брошур з питань прав жінок в армії (87,2%), варіант «ні» обрали 7,2%, важко відповісти – 5,6%.

Другий блок питань стосувався оцінки рівня соціальної захищеності та кар'єрних можливостей жінки в армії. Визнали, що законодавчо військовослужбовиці достатньо добре захищені державою, 10,3% опитуваних, 79,5% відповіли, що ні, законодавство щодо жінок, які проходять службу в ЗСУ, недосконале; утруднилися відповісти 10,3%.

На питання, чи є, на вашу думку, рівними в правах чоловіки та жінки при призначенні на військові посади, стверджувально відповіли 12,8%, негативну відповідь надали 84,6%, важко відповісти – 2,6%. На прохання оцінити, чи важче в порівнянні з чоловіком жінці-військовослужбовиці отримати наступне звання, визнали таку проблему 87,2% опитуваних, 12,8% зазначили, що ні, усі в однакових умовах.

Третій блок питань мав на меті визначити рівень забезпечення потреб жінок на службі в лавах ЗСУ згідно з нормативними вимогами, що дозволило б оцінити ступінь інтеграції військовослужбовиць. Як відомо, у військовій частині є посада військового психолога, але зізнались в тому, що знають про це, 61,5% опитуваних, негативну відповідь надали 38,5%. При цьому на питання, чи потрібні, на вашу думку, консультації психолога жінкам-військовослужбовицям для покращення їхньої адаптації до умов служби, позитивну відповідь надали 76,9%, не мають такої потреби 10,3%, утруднилися відповісти – 12,8% учасниць опитування.

На питання, чи відчуваєте ви фізіологічні або психологічні незручності в зв'язку з тим, що більшість часу знаходитесь в одному приміщенні з чоловіками, стверджувальну відповідь надали 59%, не відчувають подібного 38,5%, важко відповісти на це питання – 2,5%. Тільки 15,4% жінок-військовослужбовиць відповіли «так» на питання, чи наявні у вашій військовій частині окремі кімнати для санітарно-гігієнічних процедур згідно статі. Немає, але дуже хотілось би – такою була відповідь 79,5% учасниць, утруднилися відповісти 5,1% опитуваних.

Четвертий блок питань стосувався перспективи створення та застосування спеціалізованої сторінки\групи для жінок-військовослужбовиць у соціальній мережі. У тому, що час для такого ресурсу є, визнали 68,4% учасниці, які зазначили, що у їхньому розпорядженні є час, аби «пожити соціальним життям». Не мають такої можливості для соціальних мереж 31,6% опитуваних.

Відповіді на питання «Як часто ви коментуєте або долучаетесь до соціальних спільнот у мережі?» показало посередню активність жінок-військовослужбовиць. Часто це роблять 25,6%, іноді 25,6%, рідко коментують 46,2%, утруднилися відповісти 2,6%. При цьому переважна більшість учасниць опитування (89,7%) зазначили, що якби була створена група в соціальній мережі для жінок, які проходять службу в лавах ЗСУ, де б можна було отримати кваліфіковану допомогу від різнопрофільних фахівців, вони б долучились до неї. Негативну відповідь надали 10,3%.

Також більша частина учасниць опитування показали достатню відкритість (або відсутність боязні ризиків віртуального спілкування) щодо складу такої групи\сторінки. Тільки 38,5% опитуваних вважають, що адміністратор спільноти повинен долучати нових учасників(-иць) шляхом аналізу профілю та контрольних запитань. Готові приймати до такої групи всіх бажаючих 61,5% від усіх, хто надав відповіді.

Висновки. Зважаючи на отримані результати, можна припустити, що для покращення балансу інтересів та гендерної рівності в українській армії необхідно враховувати наступне. Незважаючи на добру обізнаність з термінологією, слід поширювати інформацію щодо її змісту, природи гендерної нерівності, способів вирішення відповідних конфліктів (на прикладах у ході практичних занять). Для цього необхідно підвищувати кваліфікацію відповідальних з гендерних питань осіб в ЗСУ, оновлення форм їх роботи. Також було

вказано на недостатню кількість необхідної наочності, друкованої продукції у вільному доступі. Такий дефіцит разом з обмеженим вільним часом створює прогалини в правових компетентностях жінок-військослужбовиць. Інформування щодо ролі жінки в армії, позитивних прикладів кар'єрного зростання з детальним викладенням шляхів таких досягнень може стати мотивуючим моментом, стимулом для професіоналізації. Актуальною залишається проблема адаптації умов служби для потреб жінок: від санітарно-гігієнічних до психолого-педагогічних. Тож, нестача ресурсів або кваліфікованих кадрів для проведення відповідної роботи може бути частково вирішена за рахунок фахових спільнот у соціальних мережах, до яких значна кількість жінок-військослужбовиць готова приєднатись. Зміст та форми такої віртуальної взаємодії можуть стати предметом нашого окремого дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Марценюк Т. Жінки та збройні сили: українські реалії. URL: <http://povaha.org.ua/zhinky-u-zbrojnyh-sylah-svitu-ta-ukrajiny-na-shlyahu-do-intehratsiji/>
2. Петрова Л. О., Панфілов О. Ю. Гендерна рівність в армії: участь жінок у військових діях в Антитерористичній операції (операції Об'єднаних сил). *Зб. наук. праць Харківського нац. ун-ту Повітряних Сил*. 2020. № 2(64). С. 19-25.
3. Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України: Указом Президента України від 10 грудня 2008 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153/2008#n17>
4. Скільки жінок-військовослужбовців служать у Збройних Силах України – нові дані Кадрового центру. Сайт Арміяinform. 4 грудня 2021. URL: <https://armyinform.com.ua/2021/12/04/skilky-zhinok-vijskovosluzhbovcziv-sluzhat-u-zbrojnyh-sylah-ukrayiny-novi-dani-kadrovogo-czentru/>

УДК 376-056.34:616.896]:316.772.2

Мазур Д. В.

Наукова керівниця – професорка Яковлева С.Д.

ОСОБЛИВОСТІ ВЕРБАЛЬНОЇ ТА НЕВЕРБАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ДІТЕЙ ЗІ СПЕКТРОМ АУТИСТИЧНИХ ПОРУШЕНЬ

***Анотація.** На соціалізацію дітей значно впливає комунікація, яка передбачає оволодіння ними навичок спілкування. Розлади комунікативної сфери дітей з аутистичним типом розвитку є досить різноманітними. У цих дітей із самого дитинства спостерігається значна затримка у формуванні мовленнєвої діяльності, що характеризується системним недорозвитком усіх її компонентів. Недорозвиток вербальної та невербальної комунікації надзвичайно ускладнюють взаємодію дитини з оточуючими. Тому важливо знати особливості набуття комунікативними вміннями та навичками дітьми зі спектром аутистичних порушень, щоб доцільно організувати корекційно-розвивальну роботу.*

***Ключові слова:** вербальна комунікація; невербальна комунікація; розлади аутистичного спектру (РАС).*

Порушення комунікації у дітей з аутистичним типом розвитку є більш важкими, ніж у дітей із мовленнєвими розладами. Розвиток мовлення у дітей із РАС варіюється від мутизму до лексично багатого мовлення. Дітям притаманні такі особливості порушення мовленнєвої діяльності: ехолалії (повторення слів та фраз за кимось без розуміння їх сенсу); слова та фрази-штампи; відсутність мовлення; обмежене гуління (може нагадувати вигуки, верещання, писк); неправильне використання особових займенників; порушення смислової сторони мовлення; неспроможність до підтримання діалогу при добре розвиненому